

TEMATY MATURALNE Z JĘZYKA POLSKIEGO NA WEWNĘTRZNĄ CZĘŚĆ EGZAMINU W ROKU SZKOLNYM 2013/2014.

1. LITERATURA

1. Biografia jako klucz do odczytania twórczości pisarza (np. J. Kochanowskiego, A. Mickiewicza, J. Słowackiego, A. Wata, W. Odojewskiego, F. Kafki, M. Bułhakowa). Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów.
2. Bohaterowie utworów fantasty w literaturze różnych epok. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
3. Człowiek wobec holokaustu. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
4. Dramat jednostki wpisanej w koło historii XX wieku. Rozważ problem, odwołując się do wybranych tekstów literackich.
5. Echa kultury średniowiecznej w literaturze fantasty. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
6. Folklor jako inspiracja pisarzy w różnych epokach. Omów na wybranych przykładach.
7. Historia jako temat i jako pretekst w polskiej epice XIX i XX wieku. Omów temat na wybranych przykładach.
8. Idealiści i marzyciele w literaturze polskiej. Scharakteryzuj sposoby kreowania takich bohaterów w utworach różnych epok.
9. Jak „rodzą się” zbrodniarze? Na podstawie wybranych lektur wykaż, że literatura jest źródłem wiedzy o wpływie różnych czynników na degenerację jednostki.
10. Konflikt pokoleń jako problem historycznoliteracki i temat literatury polskiej. Porównaj różne literackie ujęcia tego zagadnienia.
11. Literackie powroty do miejsc dzieciństwa i młodości. Omów na wybranych przykładach.
12. Literackie ujęcia motywu Prometeusza (lub np. Afrodyty czy innych postaci mitologicznych). Przedstaw najciekawsze, Twoim zdaniem, reinterpretacje greckiego mitu w wybranych dziełach różnych autorów.
13. Literackie wizje i świadectwa totalitaryzmu. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
14. Mężczyzna jako bohater literacki. Omów na wybranych przykładach.
15. Miasto – synonim cywilizacji i postępu czy obszar zepsucia i degradacji? Rozważ problem na przykładzie wybranych utworów literackich.
16. Młodość jako temat i problem. Omów na przykładzie literatury XIX i XX wieku.
17. Modlitwa jako wyraz przeżyć subiektywnych w liryce dawnej i współczesnej. Omów na wybranych przykładach.
18. Motta, tytuły, zakończenia dzieł kluczem do ich interpretacji. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych przykładów.
19. Motyw gór i górskiego pejzażu w literaturze. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
20. Motyw miłości rodzicielskiej w literaturze. Omów temat, przywołując przykłady z różnych epok.
21. Motyw tułacza- pielgrzyma w literaturze romantycznej. Zaprezentuj temat, wykorzystując wybrane utwory.
22. Nieśmiertelność etosu rycerskiego. Rozważ zagadnienie w odniesieniu do wybranych utworów XIX i XX wieku.
23. Obrazy nędzy i ubóstwa w literaturze. Zanalizuj i omów ich funkcje, odwołując się do utworów wybranych z różnych epok.
24. Od Heroda do Stalina – literackie portrety tyranów. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.

25. Od Krasickiego do Młynarskiego. Polska literatura satyryczna w walce z wadami Polaków. Wskaż najbardziej charakterystyczne motywy tej twórczości, jej oddziaływanie oraz środki artystyczne.
26. Postawy romantyczne w literaturze późniejszych epok. Odwołując się do wybranych przykładów, dokonaj charakterystyki i oceny postaw.
27. Praca jako błogosławieństwo i przekleństwo. Omów temat na wybranych przykładach.
28. Problemy człowieka końca wieku. Skonfrontuj sposób ujęcia w twórczości pisarzy modernistycznych i dwudziestowiecznych.
29. Przyczyny obcości i samotności człowieka w świecie. Omów na wybranych przykładach literackich.
30. Relacje między jednostką a zbiorowością. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów literackich.
31. Rola poety w życiu narodu. Omów temat, odwołując się do wybranych dzieł literackich.
32. Romantyk – człowiek, który pyta. Omów zagadnienie na podstawie wybranych utworów literackich XIX wieku.
33. Różne koncepcje służenia ojczyźnie. Porównaj je analizując wybrane przykłady z literatury.
34. Różne oblicza buntu w literaturze. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów.
35. Różne postawy bohaterów literackich wobec zagrożeń, jakie niesie świat. Omów na wybranych przykładach.
36. Różne ujęcia motywu zdrady. Zaprezentuj na wybranych przykładach literackich różnych epok.
37. Sąd i proces w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
38. Sąd współczesnego człowieka nad parenetycznymi wzorcami osobowymi propagowanymi w dziełach literackich różnych epok. Odwołaj się do wybranych przykładów.
39. Sposób funkcjonowania motywu przebaczenia w literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
40. Tematy polskiej prozy przełomu XX/XXI wieku. Omów zagadnienie, odwołując się do twórczości Olgi Tokarczuk, Andrzeja Stasiuka, Tomka Tryzny , Pawła Huelle lub innych współczesnych prozaików.
41. Udowodnij tezę o przenikaniu się filozofii i literatury, nawiązując do wybranych tekstów pisarzy polskich i obcych.
42. Wielcy wodzowie i sposoby ich kreowania w literaturze. Omów zagadnienie, analizując wybrane utwory z różnych epok.
43. Wielkie monologi w literaturze. Przedstaw ich wpływ na charakterystykę postaci, odwołując się do wybranych przykładów.
44. Żydzi, Rosjanie, Niemcy jako bohaterowie polskich utworów literackich różnych epok. Omów temat na wybranych przykładach.

2. ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

1. Arkadie i utopie jako literackie krainy szczęścia. Omów na wybranych przykładach.
2. Artystyczne interpretacje motywu *vanitas vanitatum* w literaturze i sztukach plastycznych. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
3. Artystyczne interpretacje powstań narodowych w literaturze i malarstwie. Dokonaj analizy porównawczej dzieł.
4. Autoportret w sztukach plastycznych i w literaturze. Omów sposoby kreacji własnego „ja” w dziełach różnych epok.
5. Bohaterowie baśniowi i światy baśniowe lub/i bohaterowie dzieł fantasy. Omów zagadnienie, odwołując się do literatury i sztuki.
6. Bohaterowie w habitach lub/ i sutannach. Analizując przykłady literackie i pozaliterackie, przedstaw różne sposoby ich kreowania.

7. Człowiek wobec holokaustu. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
8. Dialog z tradycją literacką w obrazach i rzeźbach. Dokonaj analizy wybranych dzieł.
9. Dziecko jako bohater. Omów problem na przykładach literackich i filmowych.
10. Dzieło filmowe i literackie jako opis i komentarz rzeczywistości społeczno-politycznej Polski po II wojnie światowej. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
11. Dzieło literackie a jego filmowa adaptacja. Przedstaw na wybranych przykładach.
12. Funkcje brzydoty w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów wybrane dzieła.
13. Funkcjonowanie motywu ludzkiego ciała w literaturze i malarstwie. Omów na wybranych przykładach.
14. Inspiracje antyczne w kulturze. Scharakteryzuj je, analizując wybrane dzieła literackie i inne (np. malarskie, rzeźbiarskie, architektoniczne).
15. Inspiracje biblijne we współczesnej literaturze i filmie. Omów zagadnienie, przywołując wybrane przykłady.
16. Katastroficzne wizje i obrazy zagłady w dziełach literackich i filmowych. Omów zagadnienie, analizując wybrane dzieła.
17. Kochankowie różnych epok. Omów temat, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
18. Literackie i filmowe portrety wybitnych ludzi. Omów na wybranych przykładach.
19. Literackie i filmowe wizje przyszłości. Omów na wybranych przykładach.
20. Literackie źródła filmowego horroru. Omów specyfikę tego gatunku, odwołując się do wybranych przykładów z literatury i filmu.
21. Młodość jako temat i problem. Omów na wybranych przykładach.
22. Motyw apokalipsy w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
23. Motyw dziecka w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
24. Motyw gór i górskiego pejzażu w literaturze i sztuce. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
25. Motyw kobiety w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
26. Motyw przeznaczenia w literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach.
27. Motyw rodziny w literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach.
28. Motyw szaleństwa, obłądzenia w utworach literackich i pozaliterackich. Omów na wybranych przykładach.
29. Na wybranych przykładach omów różne ujęcia motywu ojca w utworach literackich i pozaliterackich.
30. Odwołując się do wybranych dzieł literackich i malarskich, zaprezentuj różne wizerunki anioła i funkcje tego motywu.
31. Polaków portret własny. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
32. Polska codzienność w ujęciu twórców seriali telewizyjnych. Omów na wybranych przykładach.
33. Postawy bohaterów literackich i pozaliterackich wobec cierpienia. Omów na wybranych przykładach.
34. Powroty do miejsc dzieciństwa i młodości. Omów temat na wybranych przykładach.
35. Rodzina w ujęciu malarzy i literatów. Przedstaw sposób funkcjonowania oraz funkcje motywu odwołując się do wybranych przykładów.
36. Rola pejzażu w literaturze i malarstwie romantyzmu. Omów temat na wybranych przykładach.
37. Różne oblicza rewolucji w literaturze i innych sztukach. Dokonaj analizy porównawczej wybranych dzieł.
38. Różne oblicza buntu w literaturze i innych sztukach. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów.
39. Różne obrazy szkoły, nauczycieli i uczniów. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów literackich i filmowych.
40. Różne ujęcia motywu Matki Boskiej w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.

41. Różne wizje powstania świata i człowieka w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
42. Różnorodne ujęcia motywu pożegnania w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach.
43. Różne ujęcia motywu syna marnotrawnego. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
44. Satyryczny obraz społeczeństwa polskiego w wybranych utworach literackich i pozaliterackich. Przeanalizuj sposoby tworzenia takiego obrazu.
45. Sąd i proces w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
46. Starość w literaturze i sztuce polskiej i obcej. Omów sposoby jej przedstawiania i funkcje w wybranych utworach.
47. Starożytny heros w literaturze i we współczesnej kulturze masowej (film, komiks). Porównaj różne ujęcia tematu.
48. Wesele i ślub w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
49. Współczesne interpretacje sceniczne dramatów polskich. Zanalizuj wybrane spektakle teatru żywego planu i/lub telewizyjnego.
50. Wychowanie młodzieży w systemach totalitarnych. Omów na wybranych przykładach.
51. Zaprezentuj obraz powstania warszawskiego w wybranych utworach literackich i pozaliterackich.
52. Żydzi, Rosjanie, Niemcy jako bohaterowie polskich utworów literackich różnych epok. Omów temat na wybranych przykładach.

3. JĘZYK

1. Analizując samodzielnie zebrany materiał językowy, scharakteryzuj język użytkowników Internetu.
2. Analizując zgromadzony materiał językowy, scharakteryzuj zapożyczenia we współczesnym języku polskim. Oceń ich celowość.
3. Bohatera literackiego charakteryzuje jego język. Przedstaw zagadnienie, analizując
4. wybrane przykłady literackie.
5. Dokonaj analizy języka prezenterów różnych audycji telewizyjnych (np. programów młodzieżowych, publicystycznych, informacyjnych itp.).
6. Dokonując analizy języka różnych reklam, wyjaśnij, jaki obraz świata one kreują.
7. Ekspresja i impresja – analizując celowo zgromadzony materiał językowy, określ właściwości wypowiedzi świadczące o nadawcy i odbiorcy.
8. Funkcje środków ekspresji językowej w dziennikarstwie sportowym. Omów na wybranych przykładach.
9. Język mówiony jako tworzywo literatury, np. w twórczości B. Prusa, J. Tuwima, M. Białoszewskiego, S. Barańczaka. Zanalizuj celowo dobrane utwory.
10. Język współczesnej młodzieży. Omów temat, opierając się na zgromadzonym materiale językowym.
11. Komizm słowny i sposoby jego realizacji. Omów zagadnienie na wybranych utworach różnych autorów i epok.
12. Neologizmy jako sposób wzbogacania języka. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
13. Przedstaw funkcję języka publicystyki prasowej na przykładzie wybranych artykułów z czasopism.
14. Scharakteryzuj język wybranych bohaterów literackich. Uwzględnij cechy ujawniające ich przynależność środowiskową i charakter.
15. Sztuka przekonywania a manipulacja językowa – porównaj sposoby wykorzystania środków językowych we współczesnych tekstach propagandowych.

16. Wieloznaczność i homonimia w służbie dowcipu. Zanalizuj przykłady w wybranych utworach literackich.
17. Zróżnicowanie słownictwa regionalnego. Omów zagadnienie, opierając się na zgromadzonym materiale językowym.
18. Związki frazeologiczne we współczesnej poezji polskiej. Przedstaw sposób ich funkcjonowanie odwołując się do wybranych utworów.